

Finansregnskap

Varige driftsmidler (student)

Balansen

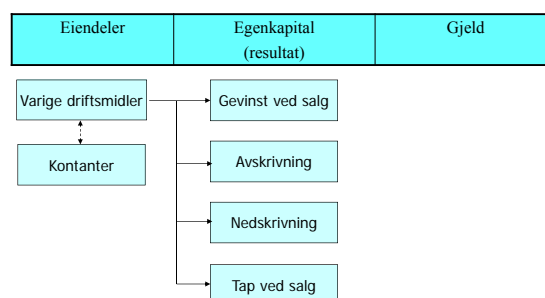
Eiendeler	Egenkapital og gjeld
Anleggsmidler	Egenkapital
Immaterielle eiendeler	Innskutt egenkapital
Varige driftsmidler	Opptjent egenkapital
Finansielle anleggsmidler	Langsiktig gjeld
Omløpsmidler	Avsetning for forpliktelser
Varer	Annen langsiktig gjeld
Fordringer	Kortsiktig gjeld
Investeringer	
Bankinnskudd	

Varige driftsmidler

- Definisjon:
  - Fysisk eiendel som er bestemt til varig eie eller bruk i virksomheten
    - Klassifiseres som anleggsmiddel
- Eksempler
  - Tomt, bygninger og faste anlegg
  - Maskiner, fly og anlegg
  - Driftsløsøre, kontorutstyr, inventar og lignende.

Regnskapsmodellen

Varige driftmidler

- Vurderingsregler, jf. rskl. § 5-3.
  - Balanseføres til kostpris
  - Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid skal avskrives
  - Nedskrives ved vesentlig og varig verdifall
    - Nedskrivningen skal reverseres dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Avskrivning

- Definisjon:

"Avskrivning er en systematisk periodisering av anskaffelsesutgift for et anleggsmiddel over økonomisk levetid"

- Fornuftig avskrivningsplan
  - Saldoavskrivning
  - Lineære avskrivninger

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Saldometoden

- Oversikt
  - Skattereglene bygger på saldometoden. Brukes ellers i årsregnskapet i mindre foretak
    - Årets avskrivning beregnes av verdien (saldoen) før avskrivning.
    - Avskrivningene vil være fallende over tid (degressive)

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Saldometoden

- Eksempel:
  - AS Butikk har kjøpt nytt kontorutstyr / dataanlegg
    - Kostpris ved kjøp den 1.1.20x1 er på 100 000 kroner.
    - Avskrivningssats 30 %
  - Beregn årlige avskrivninger

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Saldometoden

- Eksempel forts.

Periode	Balanseført verdi 1.1.	Avskrivning	Balanseført verdi 31.12.
1	100 000	30 000	70 000
2	70 000	21 000	49 000
3	49 000	14 700	34 300
4	34 300	10 290	24 010
5	24 010	7 203	16 807

Avskrivning (år 2) = $70\,000 \cdot 30\% = 30\,000 \cdot 0,7 = 21\,000$

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Lineær avskrivningsmetode

- Oversikt

– Brukes innenfor industri og handel. Anbefalt metode i årsregnskapet

- Avskrivningene fordeles med like store årlige beløp over økonomisk levetid

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Lineær avskrivningsmetode

- Eksempel:

– AS Handel har kjøpt en varebil til bruk i driften

- Kostpris 200 000 kroner
- Forventet økonomisk levetid er 4 år. Ingen restverdi ved utløpet av levetiden

– Beregn balanseverdi IB, UB og årlige avskrivninger

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Lineær avskrivningsmetode

- Eksempel forts.

– Ingen beregnet restverdi.

Balanse 31.12	20x4	20x3	20x2	20x1	1.1.20x1
Varebil					
Resultatregnskap	20x4	20x3	20x2	20x1	
Avskrivning					

Avskrivning = $\text{Kostpris} / \text{økonomisk levetid} =$

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Lineær avskrivningsmetode

- Eksempel forts.

- Bruker samme data som foran

- Forutsetter at varebilen har en beregnet restverdi (utrangeringsverdi) på 60 000 kroner ved utløpet av økonomisk levetid

- Oppgave:

- Beregn balanseverdi IB og UB og årlig avskrivning under den nye forutsetningen

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Lineær avskrivningsmetode

- Eksempel forts.

Beregnet restverdi = 60 000 kroner

Balanse 31.12	20x4	20x3	20x2	20x1	1.1.20x1
Varebil					
Resultatregnskap	20x4	20x3	20x2	20x1	
Avskrivning ¹⁾					

1)
$$\frac{\text{Kostpris} - \text{utrangeringsverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \text{ } =$$

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Påkostning eller vedlikehold

- Påkostning

- Utgifter som øker driftsmiddelets verdi utover opprinnelig kostpris

- Standardforbedringer
- Lengre levetid
- Økt produksjonskapasitet
- Reduserte produksjonskostnader

- Utgifter til påkostning balanseføres og avskrives

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Påkostning eller vedlikehold

- Vedlikehold

- Vedlikehold opprettholder driftsmiddelets verdi

- Service på biler og utstyr
- Nødvendig reparasjon
- Utskifting av slitte deler, ny veggmalings og lignende.

- Utgifter til vedlikehold er alltid en kostnad

- Utgiften resultatføres når de er påløpt (anskaffet)

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Påkostning og vedlikehold

• Eksempel:

– Lastebil

- Balanseverdi per 1.1.20x2 er 1 400 000 kroner
  - Bedriften har i slutten av året hatt utgifter på i alt 105 000 kroner
    - » Påkostning (ombygging) 80 000 kroner
    - » Vedlikehold (service) 25 000 kroner
    - » Utgiftene er finansiert ved uttak fra en bankkonto
  - Årlig avskrivning av lastebilen er beregnet til 200 000 kroner
- Oppgave:
  - Vis regnskapsføringen

Påkostning og vedlikehold

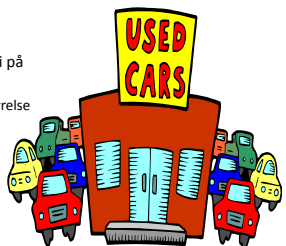
Tekst		Lastebil (balanse)		Bankkonto (balanse)		Avskrivning (resultat)		Vedlikehold (resultat)	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB		1 400 000			*				
Påkostning	1								
Vedlikehold	2								
Avskrivning	3								
Råbalanse									
Saldo									

Resultatregnskapet

Salg av varige driftsmidler

• Generelt

- Gevinst eller tap
  - Salgssum minus balanseført verdi på salgstidspunktet
    - Gevinst eller tap er en nettostørrelse
    - Gevinst er inntekt
    - Tap er en kostnad
- Driftsmiddelet avskrives i den perioden det har vært i bruk
  - Dvs. normalt helt fram til salgstidspunktet (sammenstillingsprinsippet)

Salg av varige driftsmidler

• Eksempel:

– Varebil

- Balanseverdi per 1.1.20x3 er 120 000 kroner
  - Bilen ble kjøpt 1.1.20x1 for 200 000 kroner
    - » Forventet levetid ved kjøpet var 5 år
    - » Ingen beregnet restverdi
  - Solgt 30.6.20x3 for 110 000 kroner
    - » Salgssummen er satt inn i banken
- Vis regnskapsføringen

Salg av varige driftsmidler

$$\text{Avskrivning} = \frac{\text{Kostpris}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{200\,000 \text{ kroner}}{5 \text{ år}} = 40\,000 \text{ kroner}$$

Kostpris 1.1.20x1	200 000
– Avskrivning (20x1 + 20x2)	(80 000) (= 40 000 · 2)
= Balanseverdi 1.1.20x3	= 120 000 (= Balanseverdi IB)
– Avskrivning 1.1. til 30.6.20x3	(20 000) (= 40 000 · 6/12)
= Balanseverdi den 30.6.20x3	= 100 000 (på salgstidspunktet)
Salgssum ved salg	110 000
= Gevinst ved salg	= 10 000

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Salg av varige driftsmidler - gevinst

	Tekst	Nr.	Varebil (balanse)		Bankinnskudd (balanse)		Salgsgevinst * (resultat)		Avskrivning (resultat)	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1.1	IB		120 000		*					
	Salgssum	1								
	Avskrivning	2								
	Sammenstilling	3								
	Råbalanse									
	Saldo									

* I eksempelet brukes av plasshensyn kun en konto: Gevinst (tap) ved salg

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Salg av varige driftsmidler - gevinst

- Eksempel forts.

Balanse	31.12.20x3	31.12.20x2	31.12.20x1	1.1.20x1
Varebil	0	120 000	160 000	200 000
Resultat	20x3	20x2		
Gevinst ved salg	10 000			
Avskrivning	(20 000)	(40 000)	(40 000)	

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Salg av varige driftsmidler

- Eksempel forts.
  - Vi bruker samme data som ovenfor
    - Forutsetter nå at bilen ble solgt for kr. 85.000.
  - Avslutt regnskapet under den nye forutsetningen

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Salg av varige driftsmidler

- Solgt varebil – beregning av gevinst eller tap

= Balanseverdi 1.1.	= 120 000
– Avskrivning 1.1. til 30.6.	(20 000) (= 40 000 · 6/12)
= Balanseverdi den 30.6.	= 100 000
Salgssum ved salg	85 000
= Tap ved salg	= 15 000

Årlig avskrivning = 200 000 / 5 = 40 000

Salg av varige driftsmidler - tap

	Tekst	Nr.	Varebil (balanse)		Bankinnskudd (balanse)		Tap ved salg * (resultat)		Avskrivning (resultat)	
			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1. 1.	IB		120 000		*					
	Salgssum	1								
	Avskrivning	2								
	Sammenstilling	3								
	Råbalanse									
	Saldo									

* I eksempelet brukes av plasshensyn kun en konto: Gevinst (tap) ved salg

Nedskrivning

- Definisjon:
  - Ikke planmessig reduksjon av balanseverdien av en eiendel
- Årsaker til nedskrivning
  - Skade, uhell og lignende.
  - Uventet nedgang i markedsverdien for eksempel nye og bedre produkter
  - Endring i markedet eller bedriftens rammevilkår for eksempel strengere miljøkrav

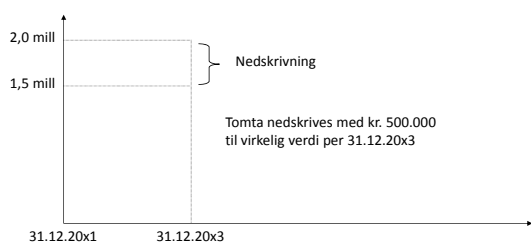

Nedskrivning

- Eksempel
  - En bedrift kjøpte i 20x1 en tomt kr. 2 millioner kroner.
    - Tomta er klassifisert som et anleggsmiddel.
    - I løpet av 20x3 hadde markedet endret seg i negativ retning. Verdien av tomta i slutten av 20x3 var bare på kr. 1,5 millioner kroner.
    - Ingen indikasjon på bedring på kort sikt.
  - Regnskapsmessig behandling?

Nedskrivning

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Nedskrivning og reversering

• Eksempel forts.

– I løpet av 20x5 har kommunen utarbeidet ny reguleringsplan.

- Tomtearealet er lagt ut til et boligområde.
- Verdi av tomta er økt til 2,6 millioner kroner i slutten av 20x5

– Regnskapsmessig behandling?

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Nedskrivning og reversering

• Eksempel

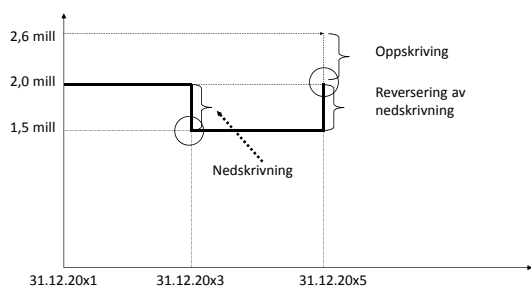
- Ved verdiøkning har bedriften plikt til å reversere (tilbakeføre) tidligere foretatt nedskrivning.
- Det er ikke tillatt å øke verdien utover opprinnelig kostpris dvs. høyere verdi enn 2 millioner. Det vil være en oppskrivning (ikke realisert verdiøkning)
  - Oppskrivning er ikke tillatt etter vurderingsreglene for anleggsmidler i regnskapsloven § 5-3. Verdiøkningen anses ikke opptjent etter prinsippet i regnskapsloven § 4-1 første ledd nr. 2 (opptjeningsprinsippet)

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Nedskrivning og reversering

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Nedskrivning og reversering

- Eksempel 2:
  - En bedrift kjøpte en bygning den 1.1.20x1
    - Kostprisen var på 20 millioner kroner.
    - Forventet levetid ved anskaffelsen var på 20 år. Ingen beregnet restverdi.
    - Markedet var dårlig i 20x5. Bygningen ble dette året nedskrevet med 3 millioner til markedsverdi kr. 12 millioner.
    - Levetiden er uendret. Avskrivningsplanen, årlig avskrivning, ble justert etter nedskrivningen.
    - Markedet bedret seg i 20x10. Verdien av bygningen ved slutten av 20x10 er på kr. 14 millioner.
  - Regnskapsmessig behandling?

Nedskrivning og reversering

- Eksempel 2 forts.
  - Ordinære avskrivninger (fra kjøp 1.1.20x1):

$$\frac{\text{Kostpris} - \text{restverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{20\,000\,000 \text{ kroner}}{20 \text{ år}} = 1\,000\,000 \text{ per år}$$

- Avskrivninger etter nedskrivning (fra 1.1.20x6):

$$\frac{\text{Bokført verdi}}{\text{Rest levetid}} = \frac{12\,000\,000 \text{ kroner}}{15 \text{ år}} = 800\,000 \text{ per år}$$

Nedskrivning og reversering

- Eksempel 2 forts:

Kostpris	20 000 000
– Avskrivning (1.1.20x1 – 31.12.20x10) (= 1 000 000 · 10)	(10 000 000)
= Balanseført verdi etter ordinær plan	= 10 000 000
– Balanseført verdi før reversering	(8 000 000)
= Maksimalt reverseringsbeløp	= 2 000 000

Etter nedskrivningen ble avskrivningen nedjustert fra 1 000 000 kroner per år til 800 000 kroner. Årlig "mindreavskrivning" er på 200 000 kroner

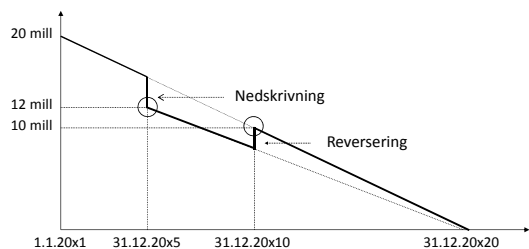
Maksimalt reverseringsbeløp:
Nedskrivning – mindreavskrivning i 5 år = 3 000 000 – (5 · 200 000) = 2 000 000

Nedskrivning og reversering

Bygningen: regnskapsmessig verdi

Kostpris	20 000 000
– Avskrivning (1.1.20x1 – 31.12.20x5) (= 1 000 000 · 5)	(5 000 000)
= Balanseført verdi før nedskrivning	= 15 000 000
– Nedskrivning (ned til virkelig verdi)	(3 000 000)
= Balanseført verdi 31.12.20x5	= 12 000 000
– Avskrivning (1.1.20x6 – 31.12.20x10) (= 800 000 · 5)	(4 000 000)
= Balanseført verdi før reversering	= 8 000 000
+ Reversering av nedskrivning	2 000 000
= Balanseført verdi 31.12.20x10	= 10 000 000
= Balanseført verdi ved å følge opprinnelig avskrivningsplan	

Nedskrivning og reversering

Nedskrivning og reversering

• Eksempel forts.

Balanse 31.12	20x10	20x6	20x5	20x1	1.1.20x1
Bygning	10,0 mill	11,2 mill	12,0 mill	19,0 mill	20,0 mill
Resultat	20x10	20x6	20x5	20x1	
Avskrivning	(0,8 mill)	(0,8 mill)	(1,0 mill)	(1,0 mill)	
Nedskrivning	-	-	(3,0 mill)	-	
Reversering	2,0 mill	-	-	-	
Sum	1,2 mill	(0,8 mill)	(4,0 mill)	(1,0 mill)	

Avslutning av regnskapet

• Eksempel

- Kari Knutsen driver økonomisk virksomhet under navnet Knutsen Konsulent
  - Hun skal avslutte regnskapet ved utgangen av år 20x4
    - Foreløpig saldløste og tilleggsopplysninger per 31.12.20x4 følger vedlagt.
- Oppgave:
  - Innarbeid tilleggsopplysningene i regnskapet. Utarbeid resultatkontoen for 20x4 og balansen per 31.12.20x4

Avslutning av regnskapet

• Oppgave forts.

- Inventar
  - Kjøpt 1.1.20x2 for 150 000 kroner
  - Forventet levetid var på 5 år. Ingen utrangeringsverdi (restverdi)
- Varebil
  - Kjøpt 1.1.20x1 for 350 000 kroner. Forventet levetid ved kjøpet var anslått til 6 år. Forventet restverdi ved utløpet av levetiden var 50 000 kroner.
  - Solgt 30.6.20x4 for 180 000 kroner.
- Tomt
  - Kjøpt for 110 000 kroner. Virkelig verdi er 40 000 kroner ved utgangen av 20x4

Knutsen Konsulent – foreløpig saldobalanse 31.12.20x4		
	Debet	Kredit
Tomt	110 000	
Inventar (per 1.1.20x4)	90 000	
Varebil (per 1.1.20x4)	200 000	
Bankinnskudd	206 000	
Knutsen kapitalkonto		280 000
Salgsinntekt		270 000
Salgssum varebil (30.6.20x4)		180 000
Div.kostnader	124 000	
Årsresultat	0	
Sum	730 000	730 000

Årsregnskapet

Lærebok
5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Inventar – årlig avskrivning

$$\text{Avskrivning} = \frac{\text{Kostpris}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{\quad}{\quad} = \quad$$

= Kostpris 1.1.20x2

– Avskrivning 20x2 og 20x3. _____

= Balanseverdi 1.1.20x4. _____

– Avskrivning 20x4 _____

= Balanseverdi 31.12.20x4

Årsregnskapet

Lærebok
5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Inventar – årlig avskrivning (1)

Knutsen Konsulent	Saldobalanse		Avslutnings-posteringer		Resultat 20x4		Balanse 31.12.20x4	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Inventar	90 000							
Avskrivning inventar	0							

Saldoen på kontoen overføres enten til resultatkontoen eller til utgående balanse (ingen saldering av kontoen)

Årsregnskapet

Lærebok
5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Solgt varebil – beregning av gevinst eller tap

$$\text{Avskrivning} = \frac{\text{Kostpris} - \text{restverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{\quad}{\quad} = \quad$$

= Kostpris 1.1.20x1

– Avskrivning 20x1 – 20x3. _____

= Balanseverdi 1.1.20x4. _____

– Avskrivning 1.1 – 30.6.20x4 _____

= Balanseverdi 30.6.20x4 _____

Salgssum ved salg _____

= Gevinst ved salg

Årsregnskapet

Lærebok
5. utgave
en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Varebil – afskrivning og tap ved salg (2,3)

Knuten Konsulent	Saldobalanse		Avslutningsposteringer		Resultat 20x4		Balanse 31.12.20x4	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Varebil	200 000							
Salgssum varebil		180 000						
Gevinst varebil								
Avskrivning varebil	0							

3a) Kostnadsføring av balanseført verdi

3b) Sammenstilling: balanseverdi og salgssum

Lærebok   **5. utgave**
- en grunnleggende innføring

Lærebok   **5. utgave**
- en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Tomt – nedskrivning (4)

Knutsen Konsulent	Saldobalanse		Avslutningsposter		Resultat 20x4		Balanse 31.12.20x4	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Tomt	110 000							
Nedskrivning tomt								

– Virkelig verdi

– Virkelig verdi

= Mindreverdi / nedskrivningsbeløp

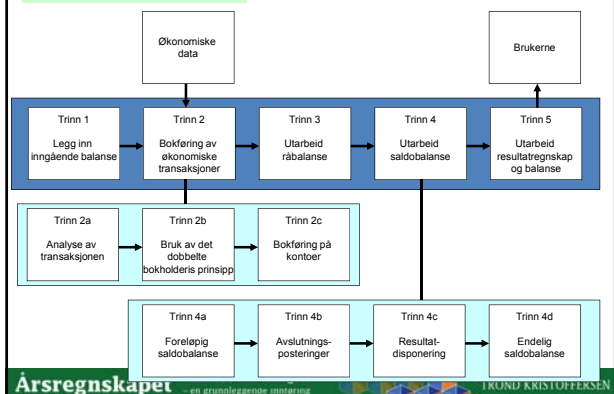
Årsregnskapet

Lærebok   **5. utgave**
- en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Bokføring og afslutning af et finansregnskap

Hovedtrinn i regnskapsføringen

- en grunnleggende innføring

- en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Kari Knutsen	Korrigert Saldobalance 31.12.20x4		Resultatdisponering		Resultat 20x4		Balanse per 31.12.20x4	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Tomt	40 000							
Inventar	60 000							
Bankinnskudd	206 000							
Knutsen kapital		280 000						
Salgsinntekt		270 000						
Salgsgevinst varebil		5 000						
Diverse utgifter	124 000							
Avskrivning inventar	30 000							
Avskrivning varebil	25 000							
Nedskrivning tomt	70 000							
Overskudd								
	555 000	555 000						

Saldo balansekontoer til utgående balanse
Saldo resultatkontoer til resultatkontoen

Saldo balansekontoer til utgående balanse
Saldo resultatkontoer til resultatkontoen

Saldo resultatkontoer til resultatkontoer

– Kostnader

= Resultat (ov

Overføres eiers kapital

Årsregnskapet

Lærebok 5. utgave
- en grunnleggende innføring

TROND KRISTOFFERSEN

Knutsen Konsulent Resultatkonto 20x4	
Debet	Kredit
Div. kostnader	Salgsinntekter
Avskrivning inventar	Gevinst salg av varebil
Avskrivning varebil	
Nedskrivning tomt	
Sum kostnader	Sum inntekter
Overskudd, til egenkapital	

Knutsen Konsulent Balanse per 31.12.20x4	
Eiendeler	Egenkapital og gjeld
Debet	Kredit
Tomt	Knutsen kapitalkonto
Butikkinventar	
Bankinnskudd	
Sum eiendeler	Sum egenkapital og gjeld